

Kollár-Klemencz László

Norvég egymondatok

1

A természetnek
és minden természet Istenének észak nyitja meg kapuit, hogy
érezzük
hatalmasságát, mindent elárasztó erejét és önmagunk töré-
kenységét.

2

A háborgó tenger nem kék, nem zöld, sötét
ezüst, mint a vasérc, csillog a felhők szürke fényében, fényte-
len mohával benőtt
acélszürke sziklák emelkednek ki belőle, a fehér színt, hogy
létezik még ártatlanság
a világon, csak a hullámok fodrozódása jelzi.

3

Isten bizonyosság, a természet északi
hatalmassága, mindenfelettsége, az ember nem zárkozhat el
civilizált magányba,
nem lehet kivonulni a természetből, nincs hova, oly mérték-
ben van jelen minden
mozdulatban, minden tekintetben.

4

Nincs kiút, elmenekülni, elfordulni előle, át
kell adnunk magunkat egy nálunk sokkal hatalmasabb léte-
zésnek: a Természetnek,
a kitettsége felszabadít, a hitetlen is csak reménykedhet
abban, hogy a
természet hatalmasságát Isten két karja öleli át.

5

Keddenként a férfi fent északon az öregekkel
népzenei körben zenél, egyik sem tud játszani, de nagyon szeretik, neki
halkan
a keringő ritmusát kell játszania a dallamot kísérve, de csak visszafogottan,
a
háttérben, nem úgy, ahogyan valamikor játszotta, de rájön: így tényleg
szébb, boldogan
jön haza, jó volt újra zenélni emberekkel, egész életében ezt csinálta,
megiszik
néhány pohár bort, pár cigit elszív, nem akarja, hogy a felesége felébredjen,
kimegy,
a kert közepén álló fának meséli el örömét.

6

Itt Norvégiában minden hegy egy nagy szikla, az
emberekben sziklák laknak, időnként leomlanak, és végérvényesen a ten-
gerbe hullanak.

7

Norvégiában egy hatalmas sziklatömb, amelyen alig
vékony a termőréteg, ha ráállsz, puha, de érzed, egy nagy félszigetből állsz
ki,
mint egy árbóc, a tenger forog körülötted, ha belelépsz, a létező világokba
jutsz,
onnan már csak egy nyújtott lépés Izland vagy a Brit-szigetek, valaha óri-
ások
laktak itt, akik egy reggeli séta alkalmával bejárták az egész földkerekséget.

8

A tengerészek, mikor partra érnek, arcuk
barázdáit fújja a szél, csapja az eső, mégis fáradt lábuk puhára lép: vatta-
növények, mohák lepik el a kemény sziklákat, hálálják meg gyöngédséggel
az ide
jövő emberek gondoskodását.

9

A szarvasoknak nincs szükségük erdőre, az esőmosta szigeteken erős testtel szaladnak át köveken, páfrányokon, és tűnnek el a dombok mögött, erdő nem kell, csak legyen hol eltűnni.

10

A norvég ember nem ugrik, ha nincs hova.

11

Vannak idekint dolgok, amiket már a Judit sem értene.

12

Az elfogadás felszabadító terhe feloldoz a lehetőségektől, a választás kényszerétől való félelemtől: nincs döntési helyzet, elfogadás van, alkalmazkodás a természethez, annyi van, amit a természet képes adni, nincs több, és ezzel megoldódik minden, leegyszerűsödik a világ: felszabadulunk.

13

A norvégok nem köszönnek, mert nem akarnak zavarni.

14

Van, hogy esik.

15

A szigeteken vízszintesen esik az eső, ezért száraz minden, nem tudnak az esőcseppek leesni, átfújja a szél a szigetek fölött a vizet.

16

A norvég birka olyan, mint egy kecske, a norvég birkában találkoznak a kecskék a birkákkal, alacsony diverzitás, praktikus minimalizmus.

17

Keresem Jon Fosset a norvég arcokon, a kávéban,
a hegyekben, egy kunyhóban, a tó mellett már kezd derengeni, de a hosszan
tartó
világos nappal elrontja.

18

Három óra a gyalogút a hegycsúcsra, mindenütt
víz, a fűszálak alatt víz, a sziklák közt víz, mintha gleccseren járnál, csúszós
kövekre lépsz, mintha vízen járnál.

19

A víz köt össze gondolatokat, szomszédokat,
barátokat, egymás kezébe adjuk a poharakat, egy csónakban ülünk, a víz
az élet,
szerelem, művészet, az elmúlás szárazság.

20

Isten folyékony, átfolyik rajtunk, feltölti
vízzel kulacsainkat, és utunkra enged.

21

A gleccserek végigkarcolták a sziklákat, és
kerekre formálták a világot, így lett kerek az emberek szíve, a feje, az ökle és
a Föld.

22

A hegyi tó vize sötét, épp oly sötét, mint
odalent a tenger, benne színtelen récék úsznak, csak a nyakuk áll ki a vízből,
testük a tó sötétjébe olvad, és eltűnik, mintha szörnyek merednének ki
belőle, bennünket
keresve.

23

Északon rá lehet dőlni a szélre, az itt élő
embereknek támaszt nyújt egész életükre, útközben a hegyek közt vagy a
szigeteken, ha elfáradnak, csak hátradőlnek, és a szélnek támaszkodva
megpihennek,

sejtjeikig járja át őket, kifújja belőlük a fáradtságot, a gonoszságot, a lerakódott kavicsokat, és megkönnyebbülve mennek tovább újtjukra.

24

Másokra figyelnek az itt élő emberek, mintha itt mindenki másokra vigyázna: az üres kunyhóba begyűjt, mielőtt elhagyja, hátha jön délutánra valaki más, aki fázik, pedig tudja, itt hetekig nem jár senki, önmaguk urai – egymás kiszolgálói, független egymásrautaltság.

(Hellevik i Fjaler, Norvégia)

NÉMETH ATTILA⁷⁹: Emléktakon XIX.

